

5

**Handleiding bij het
gebruik van geluid voor
het lokken van
Gierzwaluwen
Plus vragenlijst**

Van gierzwaluwen is nog veel onbekend.

Het inventariseren van gierzwaluwen is belangrijk omdat daarmee kan worden vastgesteld hoe groot de populatie in Nederland is en waar gebroed wordt. Zaken als sloop of renovatie van panden kunnen problemen geven als daarin gierzwaluwen broeden. Als we weten waar de vogels broeden, kunnen wij ze beter beschermen. Inventarisatie kan ook helpen bij op tijd ingrijpen bij nestverstoring, maar ook om ervoor te zorgen dat er nestvervangning wordt gerealiseerd en nieuwe nestmogelijkheden wordt aangebracht.

In deze brochure vindt u algemene informatie over de gierzwaluw, evenals een beschrijving van mogelijkheden om deze vogels te helpen.

Colofon

Tekst, lay-out en samenstelling: Gierzwaluwbescherming – Nederland

Illustraties: Siegfried Woldhek, achterblad

Dirk Moerbeek (www.dirkmoerbeek.nl)

© Gierzwaluwbescherming – Nederland

250 0604

Voor meer informatie zie:

www.gierzwaluwbescherming.nl

Inleiding

Als u gierzwaluwdakpannen of gierzwaluwnestkasten geplaatst heeft in een buurt waar nog geen gierzwaluwen broeden, is het een goed idee om gierzwaluwgeluiden af te spelen om de aandacht van de vogels te trekken.

Benodigheden

- Cd met gierzwaluwlokgeluiden.
- CD speler of MP3speler met een 'repeat' functie.
- Luidspreker. Een hoge tonen luidspreker, ook wel 'tweeter' genoemd. Deze kunt u kopen bij speciaal (elektronica) zaken.
- Tijd klok. Als u de geluiden af wilt spelen ook als u niet thuis bent is dit een prima oplossing.

Installatie

De luidspreker kan bij - of in nieuwe gierzwaluwbroedplaatsen gebruikt worden. Als u al gierzwaluwen hebt is niet raadzaam het geluid te gebruiken om meer gierzwaluwen te lokken. Het werkt misschien verstorend. Omdat luidsprekers gevoelig zijn voor vocht is het aan te bevelen ze eerst in plastic te verpakken voordat ze worden geplaatst. U plaatst de luidspreker naast of in een van de nieuwe kasten, afhankelijk van de grootte van de kast. Bij dakpannen onder een dakpan zo dicht mogelijk bij een invlieg gat.

Afspelen van het geluid

Als het goed weer is speelt u het geluid dagelijks af, met tussenpozen, tussen 08.00 uur en 12.00, maar ook 's avonds of op andere momenten als er gierzwaluwen in de buurt zijn. Omdat er in mei vrijwel alleen broedvogels aanwezig zijn die niet geïnteresseerd zijn in deze geluiden, is het beter het geluid af te spelen vanaf begin juni. Vanaf dit tijdstip komen de eerste-, tweede- of oudere jaarsvogels terug en dat zijn de vogels die alleen maar zoeken naar een nestplaats en partner. Echter, als gierzwaluwen terugkomen en hun broedplaats is verloren gegaan zullen ze op zoek moeten naar een andere plek. Hierbij kunnen lokgeluiden wel degelijk een belangrijke rol spelen. Dan dus wél direct na aankomst geluid afspelen.

Het geluid moet tot op een afstand van 50 tot 60 meter te horen zijn. Het geluid niet te hard zetten omdat u daarmee de luidspreker kunt opblazen. Bovendien vervormt het geluid en zorgt u wellicht voor overlast bij de bureu.

Het blijkt nuttig om ook eens te experimenteren met de geluiden. Bijvoorbeeld als de gierzwaluwen in de buurt zijn, zoekend naar de plek waar het geluid vandaan komt, plotseling stoppen halverwege een kreet van de CD. Het bleek dat de rondvliegende vogels nog intensiever gingen zoeken. Ook het geluid na een kwartiertje onderbreken en even later weer starten. Het is bekend dat de gierzwaluwen sterk op het geluid reageren, u moet dus goed op de reacties van de vogels letten.

Als het veel regent, hard waait of koud is, zijn de vogels niet aanwezig. De niet-broedende vogels, de vogels die zoeken naar nestplaatsen, zijn dan vertrokken naar zonniger streken. Het heeft dan ook geen zin geluid af te spelen. U kunt weer beginnen als het weer omslaat, het warmer is en de gierzwaluwen weer terug zijn. Het zoeken gaat namelijk het hele seizoen door tot dat de vogels eind juli vertrekken. Tot dat moment kunt u het geluid afspelen.

Als u merkt dat de gierzwaluwen geregeld de kasten of dakpannen in- en uitvliegen kunt u de geluiden stoppen. Blijven ze daarna terugkomen op die plek dan heeft u waarschijnlijk het jaar daarop broedende gierzwaluwen. Als ze natuurlijk die 2 x 7.000 km naar en van Zuid Afrika overleven. Komen ze niet terug als u het geluid stopt, dan begint u opnieuw.

Het gebeurt vaak dat de vogels nog een of meer seizoenen alleen maar in de kast slapen omdat beide of een van de twee vogels nog niet geslachtsrijp is.

Opmerkingen

Wij stellen het bijzonder op prijs om uw ervaringen met het afspelen van geluid te vernemen. U treft hierbij een vragenlijst aan die u kunt invullen en naar het secretariaat van Gierzwaluwbescherming – Nederland kunt sturen. Hoe meer informatie wij van u ontvangen, hoe meer wij onze leden en andere geïnteresseerden kunnen helpen.

Wij wensen u veel succes met het gebruik van geluiden en danken u bij voorbaat voor uw medewerking.

Vragenlijst over het gebruik van gierzwaluwgeluiden in of bij een gierzwaluwnestplaats

1. Welk soort luidspreker heeft u gebruikt? Merk en type s.v.p.:
2. Welke afspeelapparatuur heeft u gebruikt?:
CD speler
anders....
3. Hoe heeft u de luidspreker aangebracht?
In de broedruimte
In apart kastje
In plastic verpakt op een andere plaats
4. Indien u de luidspreker in een apart kastje of in plastic verpakte, waar
plaatste u hem t.o.v. de broedruimte?
5. Op welk tijdstip van de dag liet u cd spelen?
6. Hoe lang dagelijks?
7. Tot op welke afstand in meters (ca.) waren de geluiden te horen?
8. Waren er altijd gierzwaluwen in de lucht voordat u begon?
9. Hoe groot is de afstand tot de meest nabijge gierzwaluwkolonie?
10. Hoe broeden ze daar?
11. Bij welk soort nestgelegenheid bracht u de luidspreker aan?
Dakpan. Welk model?
Neststenen
Nestkast. Welk model? (eventueel schetsje)
12. Is er een vrije aanvliegroute naar de nestgelegenheid? Zo niet, welke zijn de
beperkingen of obstakels?
13. Hoe reageerden de vogels op het geluid. Meer antwoorden mogelijk.

Ze kwamen omlaag.
Ze vlogen vlak langs de nestgelegenheid.
Ze schreeuwden.
Ze haakten aan.
Ze gingen naar binnen.

De volgende reacties gelden alleen bij camera monitoring

Een of twee vogels brachten de nacht door in de nestgelegenheid.
Ze maakten een nest.
Ze legde (aantal) eieren.
Ze kregen (aantal) jongen.
.... (aantal) jongen vlogen uit.

14. Hoe veel tijd (dagen, weken, maanden, jaren) zat er tussen het moment dat u begon met afspelen en het moment dat u de vogels voor het eerst in de kast zag gaan?
15. Op welke datum begon u met geluiden en op welke datum bent u gestopt?

Bijzonderheden bij bovenstaande vragen svp apart noteren

Vermeld hieronder s.v.p. uw naam, adres en telefoon:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/Plaatsnaam: _____

Telefoon: _____ E-mail: _____

Datum: _____

S.v.p. emailen naar:

Gierzwaluwbescherming - Nederland

E-mailadres:

secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

Hartelijk dank voor uw medewerking!

n.b. Dit formulier kunt u op de verticale lijn op de vorige pagina afknippen!